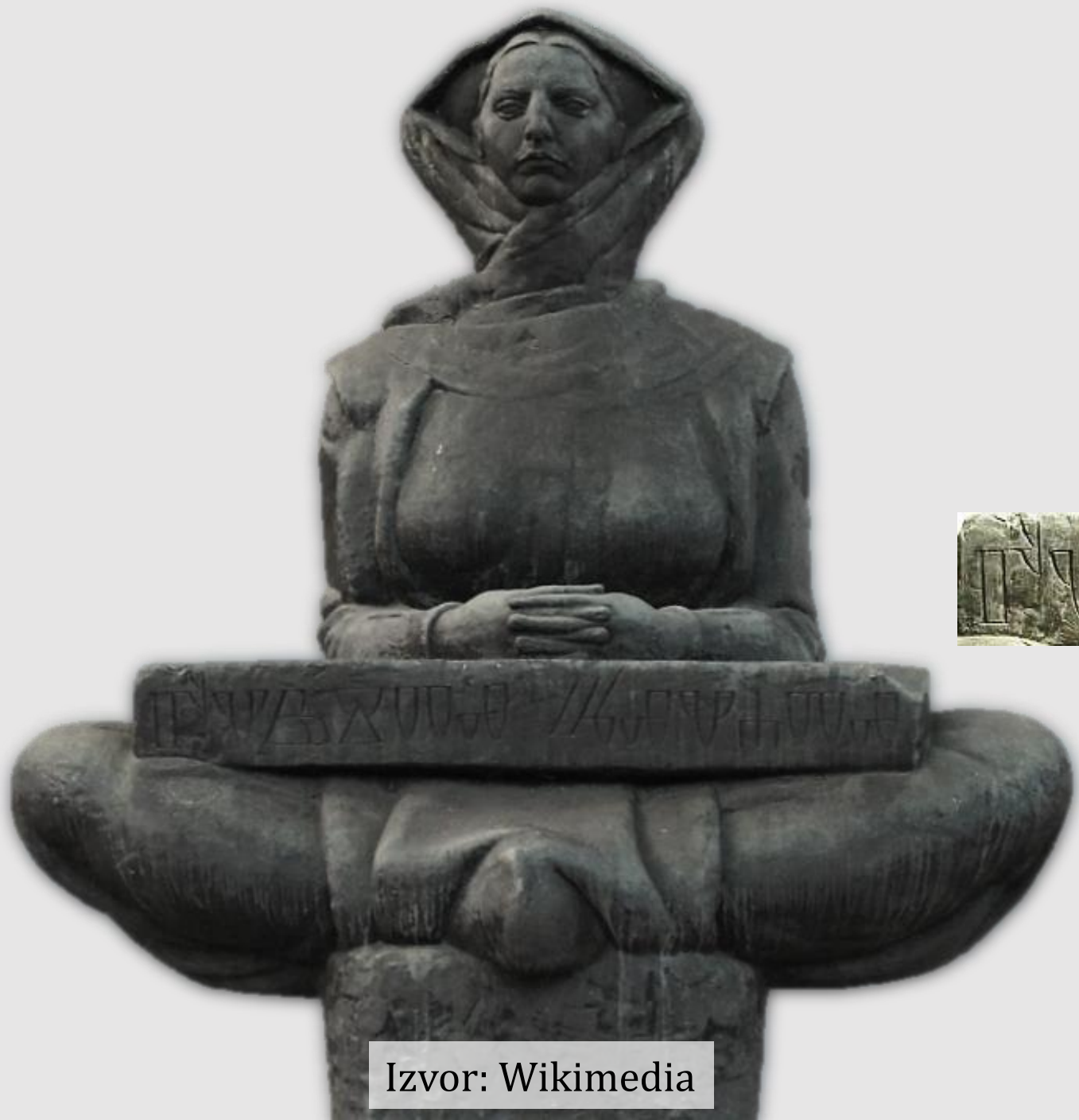

҃аl҃hgoljѣca
i
g҃l҃ag҃l҃jaштl҃o

Ana Šimić
Staroslavenski institut
ana.simic@stin.hr

Povijest Hrvata
 (Ivan Meštrović, 1932.)

Povêstz Hrvvatz

Izvor: Wikimedia

GLAGOLJAŠTVO

Crkveno područje

Glagoljaška liturgija:

hrvatski crkvenoslavenski
jezik
+
glagoljica

Književno područje

- hrvatski crkvenoslavenski
- hrvatski čakavske osnovice
- uglata ili hrvatska glagoljica
- hrvatska ćirilica

Društveno područje

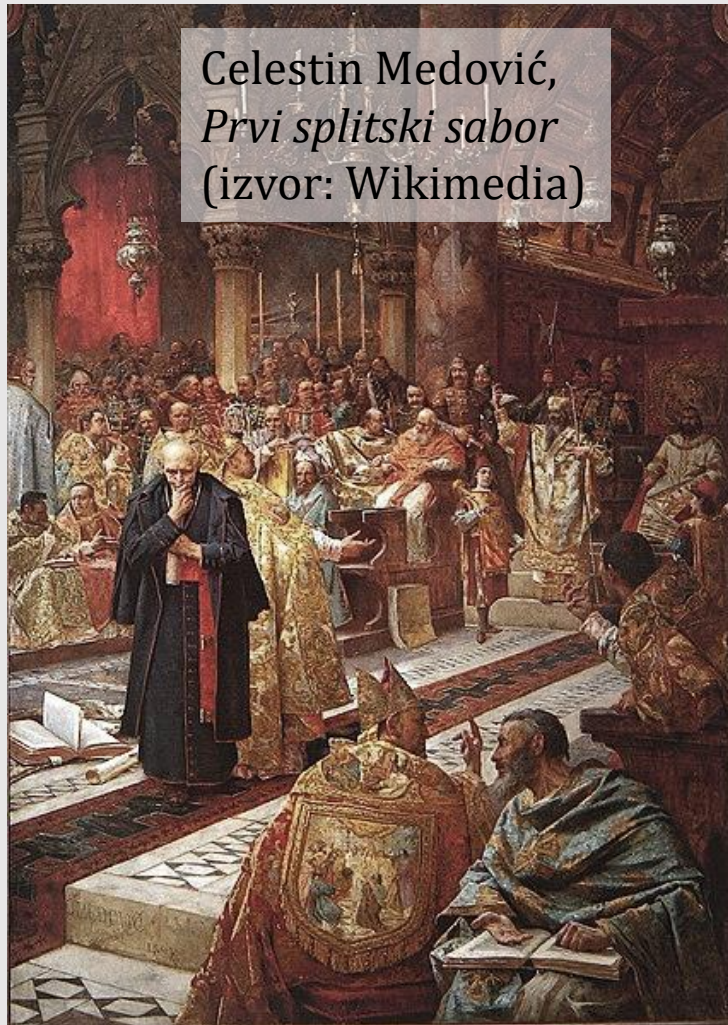
*Nam je biti meštrom
i učiti i prosvjećati plku tmu.*

(Petrisov zbornik, 1468.)

11 stoljeća **GLAGOLJAŠTVA**

925. Prvi splitski sabor

1962. – 1965. Drugi vatikanski sabor

GLAGOLJAŠTVO u 21. stoljeću

© www.croata.hr

© euro.hr

© Zele Tattoo studio (Facebook)

© www.azoo.hr

Agencija za odgoj i obrazovanje

ĆIRILOMETODSKI KORIJENI hrvatskoga glagoljaštva

Konstantin Ćiril
(826./827. – 869.)

Metod
(815. – 885.)

© Prvi Red Fotelja

- prvo slavensko pismo: **glagoljica**
- prvi slavenski književni jezik: **staro(crkveno)slavenski**
- prve slavenske knjige
- liturgija na starocrkvenoslavenskom jeziku

OBLA (sveslavenska) glagoljica (9. – 12. stoljeće)

3. 2. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

Kijevski listići (10. st.)

OBLA glagoljica (9. – 12. stoljeće)

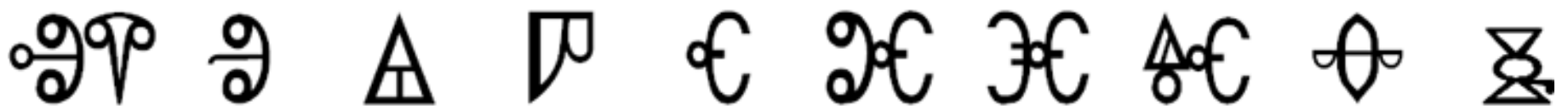
azъ 1   buky 2   vêdê 3   glagoljъ 4   dobrê 5   estъ 6   živêti 7   zêlo 8   zemli 9   iže 10

i 20   đerv 30   kako 40   ljudie 50   myslite 60   našъ 70   onъ 80   pokoi 90   rъci 100   slovo 200

tvrъdo 300   ukъ 400   frъtъ 500   hêrъ 600   otъ 700   šta 800   ci 900   črъvъ 1000   ša   jorъ

jery   jerъ   êtъ   ju   ęsъ   qsъ   jęsъ   jqъsъ   thita   ižica

OBLA glagoljica (9. – 12. stoljeće)

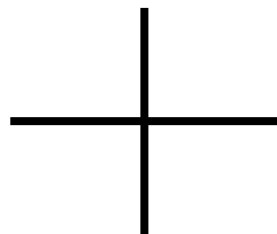
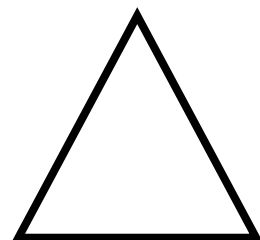
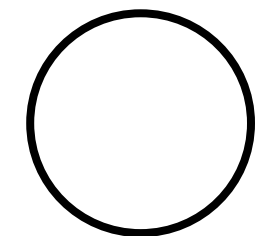
† Ɔ ʋ ǰ ǂ Ǝ ʒ ʒ ʒ

azъ buky vêdê glagoljǰ dobrê estъ živêti ʒêlo zemli

»Ja slova znajući govorim: jako je dobro živjeti na zemlji.«

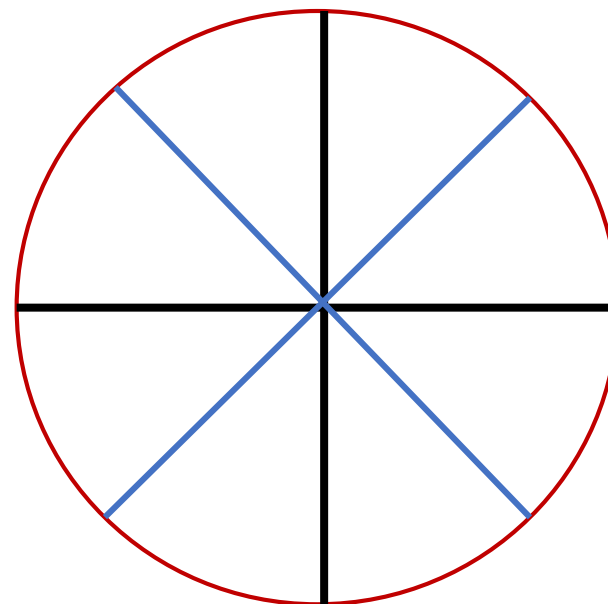
OBLA glagoljica (9. – 12. stoljeće) – interpretacije “ključa” pisma

Georg Tschernochvostoff

kršćanski simboli

Vasil i Olga Jončev

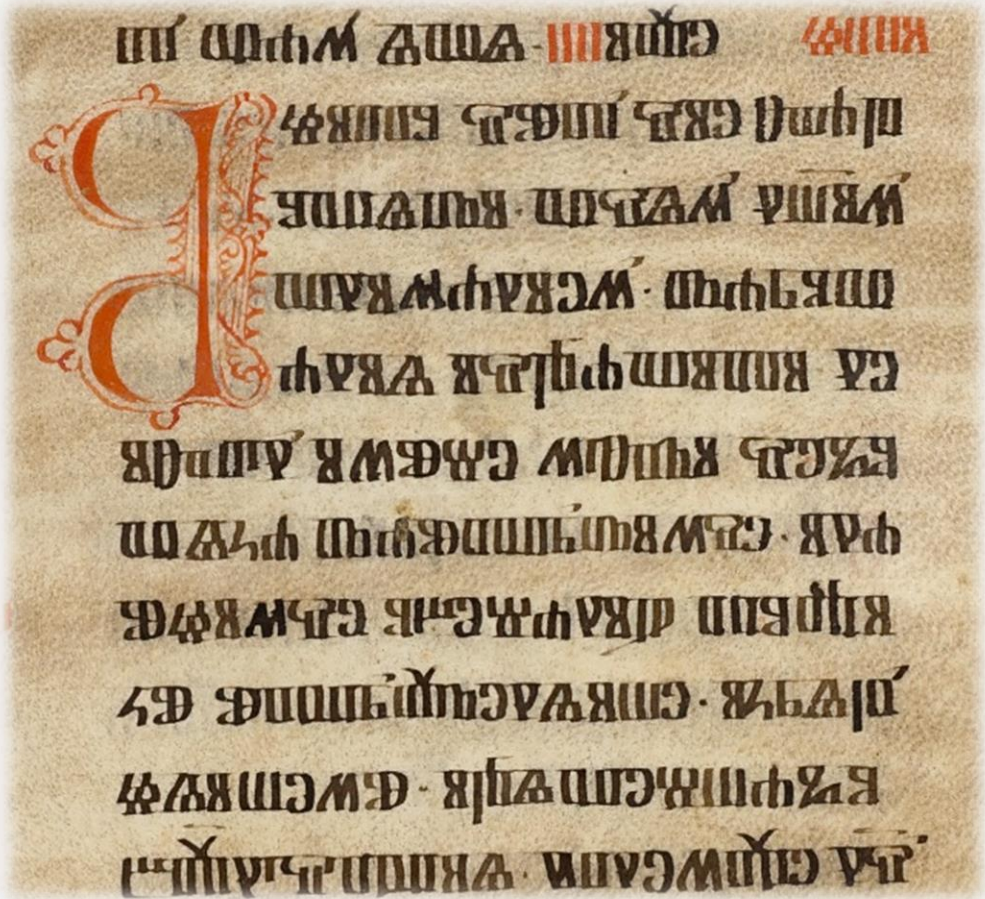

UGLATA ili HRVATSKA glagoljica

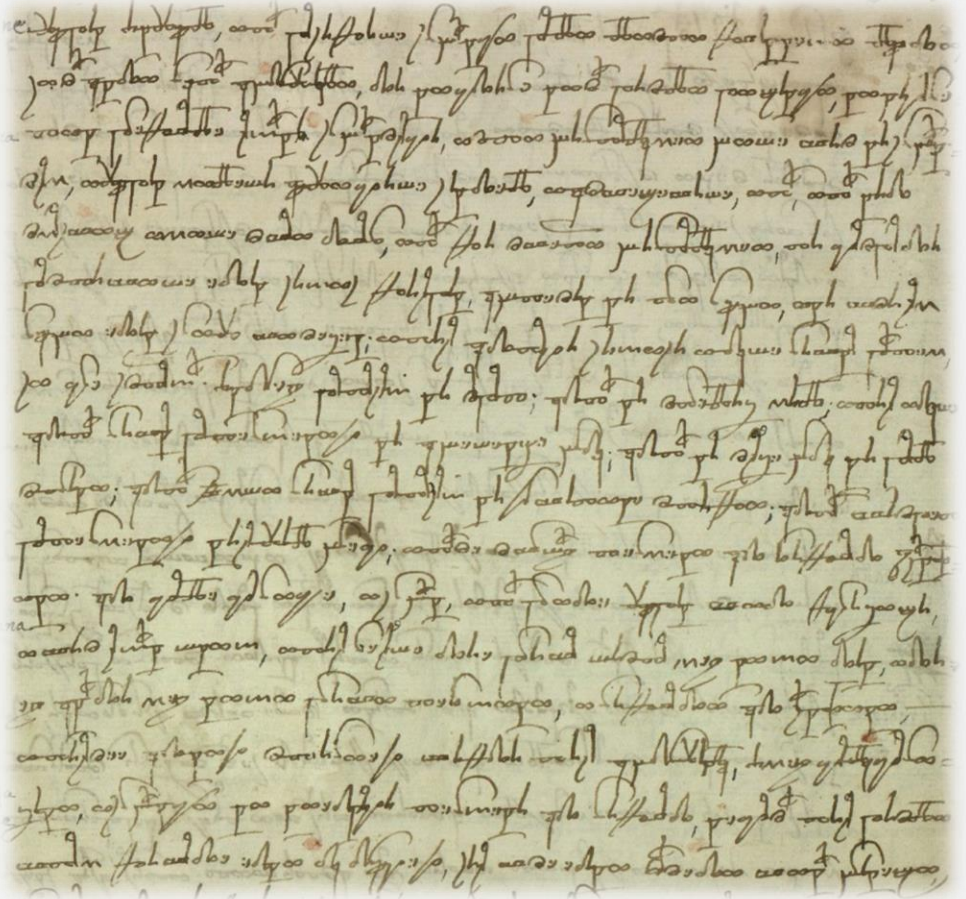
h ɛ ы ѡ ѣ њ џ ѡ ѡ ѡ
Ѣ ѣ / ѣ ѡ ѡ ѡ ѡ ѡ ѡ / ѡ
Ѣ Ѣ Ѣ Ѣ Ѣ Ѣ Ѣ Ѣ Ѣ
ѣ ѣ ѣ ѣ ѣ ѣ ѣ ѣ ѣ

Uglata ili hrvatska glagoljica

Ustavna glagoljica

Brzopisna ili *kurzivna* glagoljica

PISMA kojima su pisani SLAVENSKI jezici

PISMO	NASTANAK	UPOTREBA
GLAGOLJICA	autorsko djelo, individualan čin	slavenski jezici
ĆIRILICA	iz grčkoga alfabeta	slavenski i neslavenski jezici
LATINICA	iz grčkoga alfabeta	neslavenski i slavenski jezici

HRVATSKI JEZIK

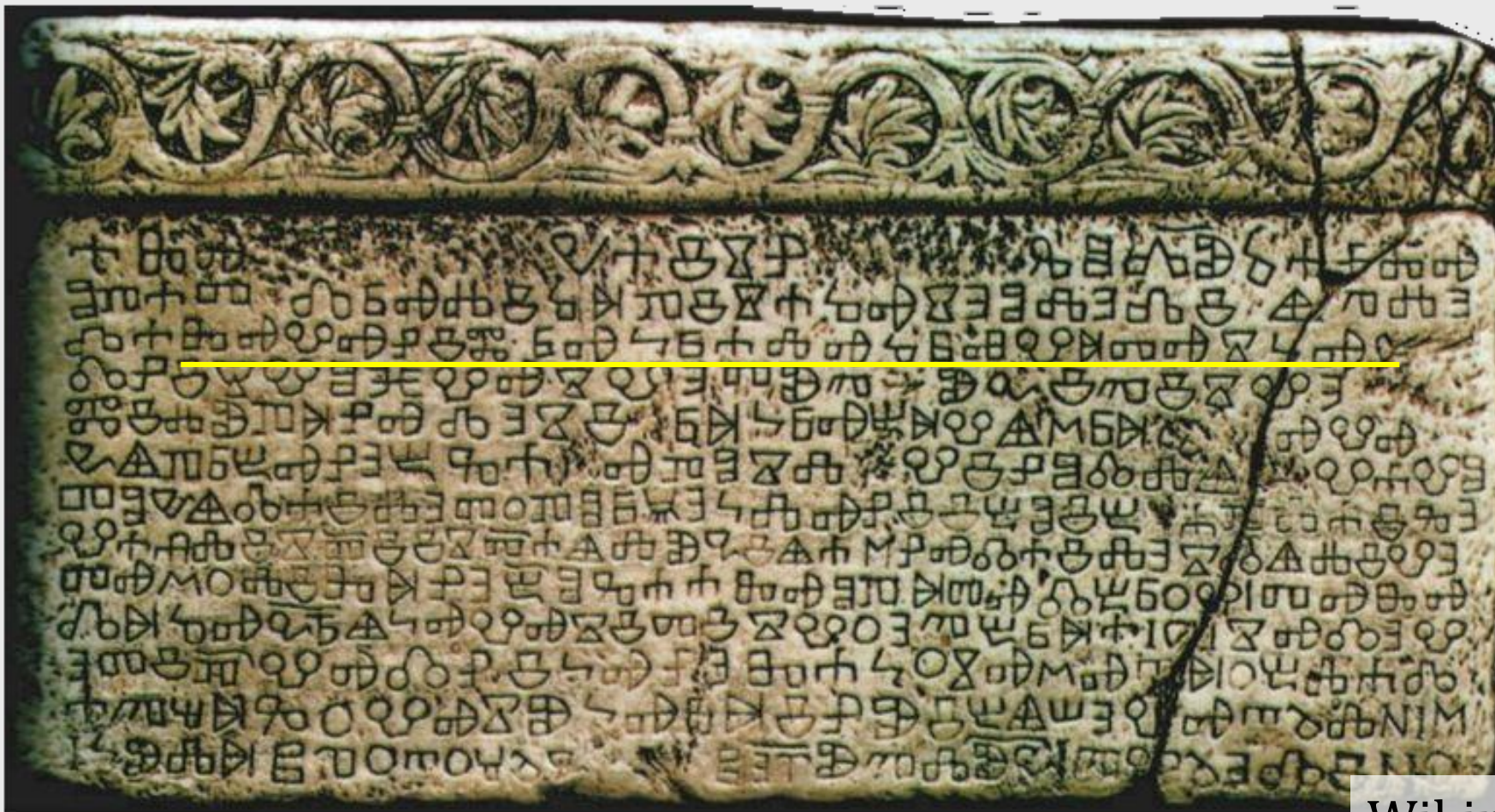
GLAGOLJICA	11. stoljeće: <i>Krčki natpis, Plominski natpis, Valunska ploča, Konavoski natpis, Natpis iz Župe dubrovačke, Bašćanska ploča ...</i>
ĆIRILICA	12. i 13. stoljeće: <i>Povaljski prag (1184.) Povaljska listina (1250.)...</i>
LATINICA	12. stoljeće: <i>natpis iz Rudine kod Požege (oko 1200.),</i> 14. stoljeće: <i>Red i zakon (1345.), Šibenska molitva ...</i>

Glagoljaši su »na hrvatskom etničkom prostoru stvorili jednu od najuzbudljivijih galaksija pisane riječi u srednjovjekovnoj Europi«

(Aleksandar Stipčević)

Bašćanska ploča (oko 1100.)

Wikimedia

... Зѣвѣnimirъ kralъ **hrъvatsky**

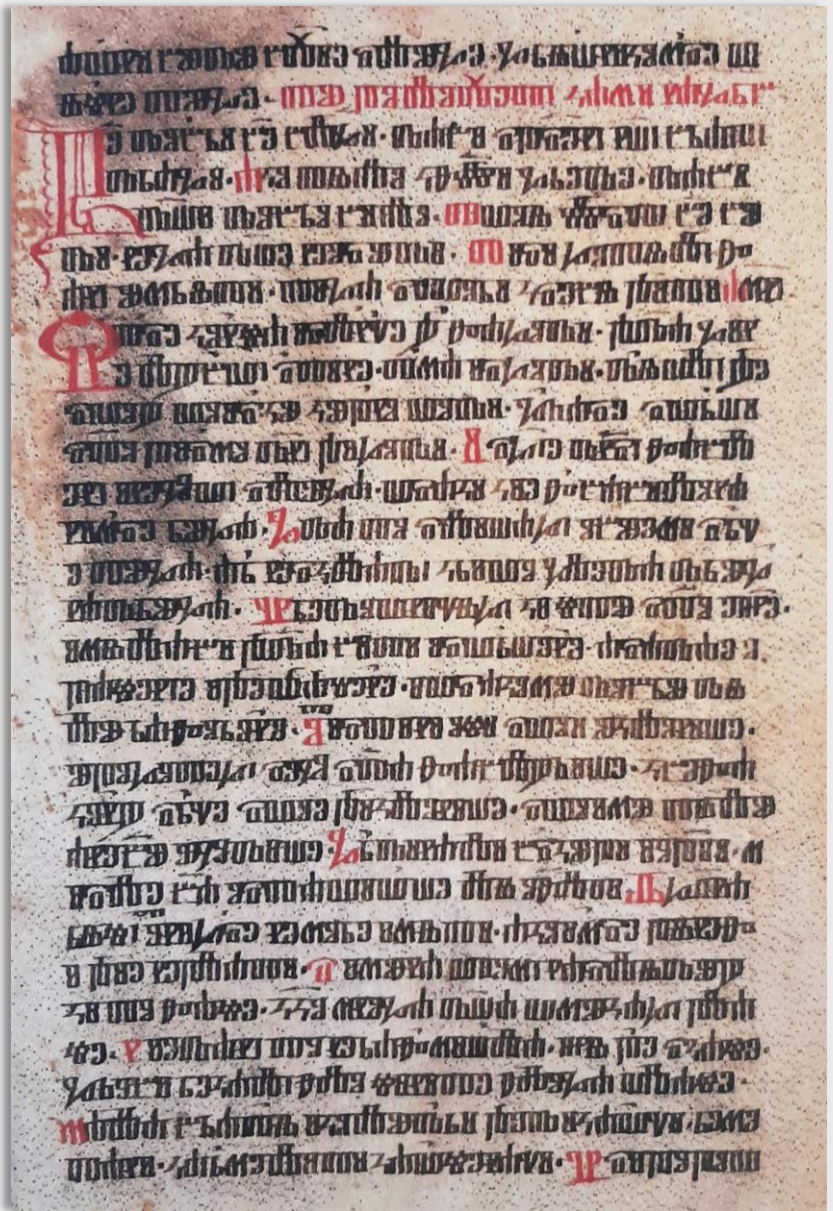
Misal kneza Novaka (1368.)

*i pomisli v'saki hrstjanin'
da sa svēt' ništare ni
jere gdo ga veće ljubi,
ta ga brže zgubi.*

*Nu ošće pomisli v'saki sada
ča se naide ot nas tada,
gda se duša strahomъ smete,
a dila nam se skriti nete.*

Pariška pjesmarica (1380.)

Svit se konča

Izgledno je da ju je poznao Marko Marulić

Misal Hrvoja Vukčića Hrvatinića

(oko 1404.)

Handwritten text in Church Slavonic at the top of the page, above the illustration.

Handwritten text in Church Slavonic below the illustration, starting with a large decorated initial 'P'.

Handwritten text in Church Slavonic, featuring a large, highly decorated initial 'P' in red and blue with gold filigree.

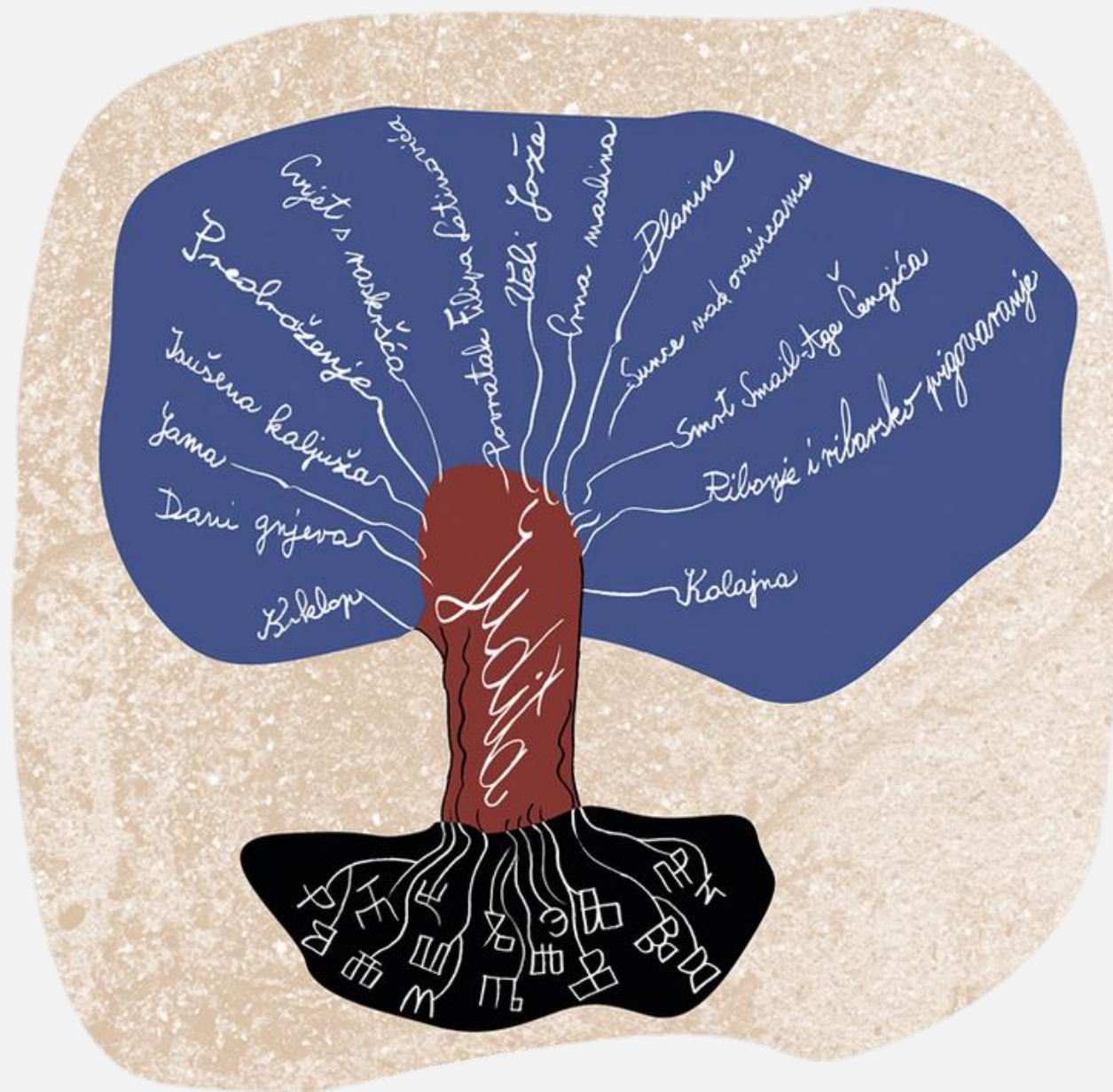

Stablo hrvatske književnosti

Milan Trenc
© Muzej grada Splita

አወዛወጥኩት ይኮ ገዳምዳጅዎቼዎቼ

Hvala na pozornosti!